

Fröberg & Lundholm Advokatbyrå
Mikael Berglund
Sveavägen 17
111 57 STOCKHOLM

Yttrande

Datum 2010-02-11
Dnr 301-1048-2009

Ert datum 2010-02-08

Avdelning Samhällsavdelningen
Enhet Kulturminnesenheten

Nord Stream AG:s utläggande av två rörledningar på den svenska kontinentalsockeln; skeppstimmer längs med rörledningssträckningar

Nord Stream AG har frågat efter Riksantikvarieämbetets (RAÄ) inställning till prioriteringar från Nord Streams sida, när det gäller hänsyn till kulturlämningar, som ligger inom svensk ekonomisk zon och som påträffats inom den del av rörläggings- och ankarhanteringskorridoren, till den naturgasledning som planeras på Östersjöns botten från Ryssland till Tyskland.

Bakgrund

I samband med rekognoseringsarbete inför rörläggningen har man i en första etapp av analysen av den geofysiska kartering som gjorts identifierat tre lokaler med fartygstimmer i rörläggingskorridoren. I en andra analysetapp har man i ankringskorridoren identifierat nio skeppsvrak – som om de legat inom svenskt territorium bedömts vara fasta fornlämningar enligt 2 kap. 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. I Statens Maritima Museers (SMM) rapport på analysen av den geofysiska karteringen i rörläggingskorridoren föreslås att de tre lokalerna med fartygstimmer om möjligt undviks i samband med gasledningens nedläggning (Sjöhistoriska museet. Arkeologisk rapport 2009:1).

Synpunkter

RAÄ anser att samtliga nio skeppsvrak kan besitta mycket höga kulturhistoriska värden. Analysdatan är visserligen otillräcklig för att säkert kunna bedöma detta men flera av vraken är skrovhela och tycks innehålla helt orörda historiska kontexter, vilket är mycket ovanligt. Hur dessa ska undvikas att skadas i samband med rörnedläggningen har diskuterats och RAÄ är tillfredsställd med hur de diskussionerna fortlöper.

Riksantikvarieämbetet

Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-5191 8000
E-post riksant@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Plusgiro 599 94-4
Bankgiro 5052-3620

RAÄ anser emellertid att de tre lokalerna med fartygstimmer som identifierats i rörlägningskorridoren inte besitter sådana kulturhistoriska värden som i det här fallet motiverar åtgärder som avsevärt försvårar arbetet med rörnedläggningen.

Margareta Gavatin
enhetschef

Peter Norman
utredare